

PORADY DLA RODZICÓW

DOJRZAŁOŚĆ SZKOLNA DZIECKA

Przekroczenie progu szkoły stanowi bardzo ważny moment w życiu każdego dziecka. Nieobojętne jest to także jego rodzicom, którzy często zatroskani o przyszłość swego dziecka zadają sobie pytanie– „Gdy moje dziecko pójdzie do szkoły, jak da sobie radę, jakim będzie uczniem?"

To w jakim stopniu dziecko poradzi sobie w rzeczywistości szkolnej zależy od stopnia jego dojrzałości szkolnej.

Dojrzałość szkolna- to gotowość do podjęcia przez dziecko zadań i obowiązków jakie stawia przed nim szkoła. Dojrzałość obejmuje: rozwój fizyczny oraz psychiczny: emocjonalny, społeczny i umysłowy a także poziom opanowania umiejętności i wiadomości przygotowujących dziecko do podjęcia nauki czytania, pisania i liczenia. Im pełniejsza jest ta dojrzałość, tym większa będzie gwarancja powodzenia dziecka w nauce.

Dojrzałym do podjęcia nauki szkolnej jest dziecko, o takim stopniu rozwoju, który umożliwi mu naukę czytania, pisania i liczenia, przystosowanie się do wymagań szkoły, zgodne współzycie z grupą rówieśniczą

Czasami spotykamy się z podobnym terminem- gotowość szkolna.

Gotowość szkolna to inaczej stopień rozwoju dziecka niezbędny do podjęcia obowiązków związanych z rozpoczęciem nauki w szkole. To zespół tych cech psychofizycznych ukształtowanych w okresie pierwszych 7 lat życia, które umożliwiają dziecku przystosowanie się do nauki w szkole.

O tym, czy dziecko wykazuje gotowość do podjęcia systematycznej nauki w szkole decyduje wiele czynników. Należą do nich m. in.:

- **Czynniki indywidualne** – są to przekazane drogą genetyczną lub wrodzone właściwości organizmu, a przede wszystkim ośrodkowego układu nerwowego, podłoża wyższych czynności psychicznych. Należą tu również potrzeby, skłonności i dążenia dziecka.
- **Czynniki środowiskowe** – chodzi tutaj głównie o wpływy rodziny i przedszkola. Literatura podaje 3 główne grupy czynników rodzinnych mających wpływ na dojrzałość szkolną dziecka. Są to: – Warunki materialne – od poziomu dochodów, sytuacji mieszkaniowej, wyposażenia gospodarstwa domowego zależy jak rodzina będzie zaspokajała potrzeby dziecka, a więc czy będzie ono racjonalnie odżywiane, zaopatrzone

w potrzebną odzież, czy będzie miało warunki do nauki, odpoczynku i zabawy.

Istotnym czynnikiem wpływającym na dojrzałość szkolną dzieci jest fakt uczęszczania do przedszkola. Dzieci o długiej karierze przedszkolnej wyróżniają się lepszym uspołecznieniem niż inne dzieci oraz lepszym przygotowaniem do szkoły.

Dziecko, które osiągnęło gotowość szkolną powinno:

1. W sferze sprawności umysłowej:

- opanować analizę i syntezę wzrokową oraz słuchową,
- wypowiadać się, wymawiać słowa i budować zdania poprawne gramatycznie,
- wymawiać prawidłowo wszystkie głoski – jeśli ma wadę wymowy powinno być pod opieką Poradni Logopedycznej,
- logicznie i dość płynnie opowiedzieć o niedawnym wydarzeniu, opowiedzieć treść obrazka wyodrębniając szczegóły istotne i ważne dla akcji przedstawionej na obrazku,
- chętnie słuchać czytanych mu książek i potrafić opowiedzieć ich treść,
- rozpoznawać kolory i umieć je nazywać; – znać kilka piosenek i rymowanek dziecięcych,
- rozumieć i wykonywać polecenia kierowane do niego,
- mieć dobrą koordynację wzrokowo – słuchowo – ruchową,
- posiadać dobrą orientację w schemacie własnego ciała oraz przestrzenną, kierunkową,
- dobrze orientować się w najbliższym środowisku społecznym i przyrodniczym,
- umieć liczyć na konkretach,
- rozpoznawać i nazywać figury geometryczne.

2. W sferze sprawności ruchowej i manualnej:

- być samodzielne, ze szczególnym uwzględnieniem podstawowych czynności samoobsługowych – zapinanie guzików, wiązanie sznurowadeł, ubieranie i rozbieranie się,

- ciąć i bezpiecznie posługiwać nożyczkami,
- wykonywać czynności wymagające zręczności palców, jak nawlekanie koralików, układanie klocków, szycie dużą igłą, gry zręcznościowe, itp.,
- umieć rzucać i łapać dużą piłkę,
- potrafić skakać, podskakiwać na jednej nodze,
- sprawnie posługiwać się przyborami do rysowania i pisania, prawidłowo je trzymać,
- zachowywać prawidłowy kierunek kreślenia figur, szlaczków, liter – od prawej do lewej oraz z góry na dół,
- odwzorowywać podane kształty,
- wykonać pracę na zadany temat różnymi technikami plastycznymi,
- być sprawne ruchowo, szybkie, zwinne,
- mieć sprawną równowagę,
- mieć ustaloną lateralizację – dominuje jedna strona.

3. W sferze umiejętności społecznych:

- starać się wykonywać czynności do końca, w określonym czasie, wytrwale,
- przestrzegać ustalonych zasad, zastosować się do reguł gier i zabaw,
- mieć ufną stosunek do otoczenia,
- panować nad reakcjami emocjonalnymi, nie ulegać chwilowym nastrojom,
- potrafić dzielić się z innymi,
- być lubiane, akceptowane przez rówieśników,
- dbać o utrzymanie porządku w najbliższym otoczeniu,
- być chętne do pomocy, użyteczne,
- skupić uwagę na danej czynności,
- zależnie od sytuacji poprowadzić zabawę, podporządkować się grupie, współpracować.

Oto kilka rad dla Rodziców:

- Zadbajcie o pozytywne nastawienie dziecka do szkoły, nie straszcie szkołą, wspierajcie działania nauczyciela.
- Pozytywnie motywujcie do nauki.
- Gdy dziecko płacze, nie chce zostać w szkole, unikajcie długich pożegnań, po wejściu do budynku i spotkaniu się z rówieśnikami i nauczycielem, łatwiej przystosuje się do nowej sytuacji.
- Podporządkujcie się regułom ustalonym w szkole i w klasie.

- Utrzymujcie częsty kontakt z wychowawcą klasy: słuchajcie wskazówek ze strony nauczyciela dotyczących pracy z dzieckiem w domu, informujcie o niepokojącym zachowaniu lub trudnościach w odrabianiu prac domowych.
- W sytuacji narastających niepowodzeń dziecka skorzystajcie z porady wychowawcy, pedagoga szkolnego lub poradni psychologiczno - pedagogicznej.
- Uczęszczajcie na zebrania klasowe i dni otwarte.
- Nie krytykujcie nauczycieli w obecności dziecka, gdyż to spowoduje jego lekceważący stosunek do szkoły, nauczycieli, a w przyszłości także może przyczynić się do utraty autorytetu rodziców w oczach dziecka.
- Uczcie dziecko samodzielności.
- Ułatwiajcie dziecku nawiązywanie przyjaźni z nowymi kolegami.
- Sprawdźcie czy dziecko ma dobry wzrok i słuch, o przewlekłych chorobach poinformujcie wychowawcę. Pomoże to na dostosowanie wymagań do indywidualnych możliwości dziecka.
- Wzbogacajcie słownik dziecka.
- Rozwijajcie jego sprawność manualną.
- Stawiajcie dziecku wymagania na miarę jego możliwości.
- Przygotujcie dziecku kącik do nauki, regularnie kontrolujcie zeszyty uczniowskie, towarzyszyście podczas odrabiania zadań.
- Zadbajcie o dobrą atmosferę i spokój.